

Aika: 15.1.2019**Paikka:** Valtioneuvoston kokouskeskus**Läsnä:** Pekka Sandholm MMM, pj, Jouni Pynnöniemi MMM, Markku Himanen MMM, Jukka Ränkimies MMM, Aku-Petteri Korhonen MMM, Mika Survonen MMM, Eveliina Viitanen Ruokavirasto (Skype), Maarit Mukkala Ruokavirasto (Skype), Stanislav Jas SML, Reijo Käki Yhdistyneet Luomutuottajat ja Niina Kauhajärvi MMM, siht.

Pj totesi, että CAP-suunnitelma ja mehiläishoito-ohjelma menevät aikataulullisesti päällekkäin. Hoito-ohjelma vuosille 2019-2022 on toimitettava komissioon maaliskuun puolivälissä. Kuun lopun komiteassa saadaan komissiolta lisää tietoa siitä, miten siirrytään vanhasta ohjelmasta uuteen. Budjettisumma tulee kasvamaan, ehkä jopa 60 % ja myös tämän vaikutuksesta ohjelmaan saadaan lisätietoa. Tulevaisuudessa mehiläishoito-ohjelma on jäsenvaltiolle pakollinen. Se ei aiheuttane ongelmia, koska kaikilla jäsenvaltioilla on jo nyt ohjelma. Etukäteen on silti hyvä pohtia, miten uusi CAP vaikuttaa alaan. Sektoria koskeva lainsäädäntö pysynee kuitenkin hyvin samanlaisena kuin nyt voimassa oleva.

Pj tiedusteli **osanottajien odotuksia** työpajalle. Esiin nousi mm.

- uuden CAPin myötä avautuu uusia mahdollisuuksia, ne on yritettävä hyödyntää
- pölyttäjäongelma, luonnonkasvit sekä pölytyspalvelu; miten saadaan viljelijät hyödyntämään pölytyspalvelua, pölytys vaatii yhteistyötä; suostuvatko viljelijät maksamaan pölytyspalveluista korvauksen
- sektorin yleistilanne selvitettävä ensin, sitten vasta yksityiskohdat; valtaosa tuottajista on harrastelijoita
- tärkeä sektori; hunajaa ym. mehiläistuotteita sekä pölytys, joka on elintärkeää ruoantuotannon kannalta; mehiläistalous on osa maataloutta ja osa ruokaketjua
- mehiläisohjelmat toimivat EU-laajuisesti, kaikilla jäsenvaltioilla on ohjelma; Suomessa ala on alkanut kasvaa ja tuottajien keski-ikä laskea
- vaikutus positiivinen sekä viljelijöille että koko yhteiskunnalle
- haasteet muuttuvat, alan on muututtava niiden mukana
- sektorilla olisi hyvin tilaa kasvaa ja markkinoilla on kysyntää, Suomen etuna myös puhdas luonto
- toivotaan, ettei ohjelman hallinnointi tule vaikeammaksi ja byrokraattisemmaksi
- vientimahdollisuuksia ajatellen oltava tarpeeksi tuotantoa
- luomuhunajan osuus tuotannosta on nyt noin 8 %, se kasvanee

Mitä **uutta** ala kaipaisi? Markkinoilla on tilaa uusille tuottajille. Lähtökohdat ovat hyvät, hunajan kulutus on kasvussa, mutta silti tarvitaan menekinedistämistä.

Mikä on hunajantuotannon **maaseutuvaikutus**, mm. työllistäminen. Osa tuottajista on harrastelijoita, osa ammattilaisia ja ne ovat kaksi eri asiaa. Suomessa on noin 120 tuottajaa, joiden päätulo tulee mehiläistaloudesta. Hunajantuotanto on viime vuosina lisääntynyt etenkin kaupungeissa. Pesien määrä on kasvanut ja monilla on muutakin toimintaa.

Kannattavuus on kaiken perusta. Pesäkohtainen tuki on hyvin tärkeä. Tuotannossa on riskejä kuten kaikessa maataloudessa, siksi tuottaminen on usein sivutoimista. Luonnonkasveista saadaan hunajaa pääosin Itä- ja Pohjois-Suomesta, peltokasveista Länsi- ja Etelä-Suomessa. Se, mistä kasvista mehiläiset keräävät mettä, vaikuttaa hunajan laatuun (huom. lisäksi lajihunajat).

Monipuolistaminen on tärkeää. Tuottajat tarvitsevat tietoa markkinoista ja tuottamisesta, kuluttajat tietoa hunajasta. Hunajissa on eroja, myös hinnat erilaiset. Olisi hyvä, jos elintarviketeollisuus panostaisi hunajasektorin innovaatioihin.

Pölytyspalvelusta voisi rakentaa ympäristötukeen toimenpiteen, jonka käytöstä saisi tukea. Viljelijät eivät ole riittävän tietoisia pölytyspalvelusta. Nykyisin ainoastaan hedelmän- ja marjanviljelyssä maksetaan pölytyksestä. Pölytys lisää sadon määrää erityisesti ristikukkaisilla kasveilla sekä marja- ja hedelmäkasveilla.

Asetus 1368/2015 edellyttää, että jäsenvaltio tekee **tutkimuksen** tuotannon ja kaupan pitämisen rakenteesta alueellaan. Aiempina vuosina tutkimuksen edellyttämät tiedot on saatu lähinnä SMLn keräämistä tilastoista. Yli 90 % hunajantuottajista kuuluu SMLoon. Pesäkohtaisen tuen edellytyksenä on, että tuottajalla on vähintään 15 pesää. Tuen piiriin kuuluu alle puolet Suomen tuottajista. Ruokavirasto pitää yllä mehiläisten pitopaikkarekisteriä (MMMasetus 1123/2011). Rekisteröimisvelvoitteen noudattaminen on kansallisen tuen edellytys.

Uudessa mehiläisohjelmassa aitoaan ottaa käyttöön kaikki asetuksen 1308/2013 art 55 toimenpidevaihtoehdot a-h, aiemmin on käytössä ollut vain kolme. Se edellyttäne myös muutostarpeen lainsäädännössä.

Stanislav Jas piti esityksen koskien mehiläishoito-ohjelmaa 1.8.2019-31.7.2022 (liitteenä).

Puheenjohtajan yhteenveto:

- markkinointi: uusille tuottajille on tilaa markkinoilla, menekinedistämistä kuluttajille
- pölytyspalvelu: erittäin tärkeää koko maataloudelle, sille mahdollisesti tukea; digitaalinen markkinapaikka, pesien merkitseminen kartoille
- maaseutuohjelma: yritettävä saada mehiläisalan näkemyksiä ja tarpeita myös sinne
- koulutus: tuottajien koulutusta, nuorisotoimintaa
- tilastointia kehitettävä
- luomuhunaja: luomu kasvaa
- yhteistyö: lisättävä maan- ja puutarhaviljelijöiden ja mehiläistuottajien yhteistyötä (esim. hanke)
- tehtävä asetuksen edellyttämä tutkimus: mehiläishoito-ohjelman muutoksien perustaksi

Seuraava kokous pidetään 12.2.2019 alkaen klo 9.30 MMMn kokoustiloissa Mariankadulla. Kokouksessa jatketaan keskustelua alan tulevaisuudesta uuden CAPin puitteissa sekä viimeistellään vuosien 2019-2022 mehiläishoito-ohjelma.

